

Bengtsfors kommuns riktlinje för hemvårdsbidrag

Styrande dokument inom Förvaltningen Bengtsfors kommun.		Övergripande processområde Riktlinje	Verksamhetens process Biståndshandläggning enligt Socialtjänstlag	
Dokumentägare, sektor/enhet Individ- och familjeomsorgen		Upprättad av Carina Holmqvist, Verksamhetschef IFO	Godkänd av Kommunfullmäktige 2025-11-03, § 130, dnr. KSN 2025/421	
Upprättad 2025-09-08	Publicerad 2025-11-10	Giltighetstid Tillsvidare	Revisionshistoria	Version nr 1.0

Innehåll

Inledning och Syfte	3
Bakgrund	3
Lagbestämmelser	3
Koppling till andra styrande dokument.....	3
Stödjande dokument.....	3
Grundläggande förutsättningar	3
Kriterier för hemvårdsbidrag	4
Definitioner.....	4
Handläggning	4
Hemvårdsbidrag i kombination med andra insatser	5
Prövning av anhängigvårdare.....	5
Beslut	5
Den enskilde ska anmäla ändrade förhållanden.....	6
Omprövning	6
Avslut	6
Bidragsbeloppet.....	6
Utbetalning	6
Allmänt	6
Skattemässiga förutsättningar	7
Frånvaro	7
Stöd till anhängigvårdare	7
Övergångsbestämmelser	7

Inledning och Syfte

Handläggning av hemvårdsbidrag utförs av biståndshandläggare vid kommunens Individ- och familjeomsorg biståndsenheten för vård och omsorg. Det erfordras speciell kompetens för att kunna bedöma människors behov av insatser, för att fördela resurserna och bevilja rätt bistånd till rätt person. Det är även viktigt att socialsekreteraren kan och håller sig informerad om Socialtjänstlagen, Förvaltningslagen och andra lagar samt följer utvecklingen över rättstillämpning. Syftet med riktlinjen är att ange regelverket för hemvårdsbidrag i Bengtsfors kommun. Riktlinjerna ska underlätta handläggningen genom att ange ramar och vara vägledande.

Bakgrund

Hemvårdsbidrag är ett kommunalt bidrag som beslutas av kommunfullmäktige. Bidraget är inte en lagstadgad skyldighet enligt Socialtjänstlagen och kan endast överklagas genom laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Lagbestämmelser

Hemvårdsbidrag prövas och beviljas enligt 11 kap. 4 § Socialtjänstlagen (2025:400):

"Socialnämnden ska erbjuda insatser som är nödvändiga för att tillgodose enskildas personliga behov av stöd och hjälp i det dagliga livet, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt."

Koppling till andra styrande dokument

Kopplingen till Riktlinje för biståndshandläggning vård- och omsorg: Hemvårdsbidraget är ett stimulansbidrag för den omvårdnadsinsats som den anhörige utför men ska också bedömas utifrån om behovet kan tillgodoses på annat sätt.

Stödjande dokument

Eventuellt behov av lokala stödjande dokument och praktiska rutiner för hur hemvårdsbidraget ska administreras beslutas och hanteras av biståndsenheten och administrativa enheten.

Grundläggande förutsättningar

Hemvårdsbidrag prövas i enligt med 11 kap. 4 § socialtjänstlagen och Bengtsfors kommuns riktlinje för vård- och omsorg.

Bidraget ges till den enskilde i stället för eller som ett komplement till andra omvårdnadsinsatser i ordinärt boende. För att bli beviljad hemvårdsbidrag ska det finnas anhörigvårdare som bedöms lämplig för uppgiften.

Att ge en närstående omvårdnad ska alltid vara ett frivilligt åtagande och hemvårdsbidraget ska ses som ett stimulansbidrag för den omvårdnadsinsats som utförs.

Kriterier för hemvårdsbidrag

För att hemvårdsbidrag ska beviljas ska följande kriterier vara uppfyllda:

- Den enskilde är över 19 år och har funktionsnedsättningar som medför väsentliga svårigheter i sin livsföring.
- Den enskilde är folkbokförd och stadigvarande bosatt i Bengtsfors kommun.
- Stödet som ges är personlig omvårdnad som innebär väsentligt merarbete för den anhörige.
- Behovet av omvårdnad bedöms överskrida sex månader.
- Omvårdnadsbehovet uppfyller lägsta omvårdnadsnivån.
- Max två vårdare kan beviljas inom ramen för bidraget.
- Tillfredsställande förutsättningar för omvårdnad i hemmet ska finnas.

Definitioner

Hemvårdsbidraget kompenserar för omvårdnadsinsatser. Med omvårdnadsinsatser i detta fall avses hjälp med personlig hygien, förflyttning, på- och avklädning, toalettbesök, äta och dricka, tillsyn och egenvård.

Handläggning

All handläggning sker i den enskildes ärende/personakt, det vill säga den person som är i behov av stöd och hjälp.

Vid inkommen ansökan ska hembesök göras i den enskildes hem. Tilltänkt anhörigvårdare ska närvara vid besöket. Om tanken är två anhörigvårdare ska handläggaren träffa dem båda.

Läkarintyg och/eller bedömningar av arbetsterapeut/fysioterapeut samt egenvårdsintyg ska vid behov inhämtas.

Handläggaren utreder den enskildes behov av omvårdnad och om omvårdnadsbehovet bedöms kvarstå i minst sex månader. Ersättning för serviceinsatser, såsom exempelvis städ, tvätt, inköp, matlagning ingår inte i hemvårdsbidraget. Bedömningen ska ske i linje med bedömning av hemtjänst och rådande rättspraxis. Därefter görs bedömning av behovets omfattning som delas in i två omvårdnadsnivåer. Inplacering i nivå avrundas till närmaste hel timma.

- Omvårdnadsnivå 1, från 30 upp till 89 timmar per månad.
- Omvårdnadsnivå 2, från 90 timmar per månad.

Handläggaren ska inom ramen för sin utredning bedöma om tillfredsställande förutsättningar för att kunna ge omvårdnaden i hemmet föreligger.

För stöd i bedömningen i förhållande till om den enskilde har andra kommunala insatser, se mer under rubriken hemvårdsbidrag i kombination med andra insatser nedan

Hemvårdsbidrag i kombination med andra insatser

Är den enskilde beviljad hemtjänst/avlösning i hemmet beräknas hemvårdsbidraget på det omvårdnadsbehov som kvarstår när tid för hemtjänst/avlösning i hemmet är beaktad. Hemvårdsbidrag kan kombineras med serviceinsatser och ansökan om prövning utreds enligt kommunens riktlinjer för vård- och omsorg.

När det gäller avlösning i form av korttidsplats regleras detta under rubriken frånvaro nedan.

Prövning av anhörigvårdare

Det ska finnas vårdare som är lämplig för uppgiften. Anhörigvårdare kan vara make/maka, sambo, förälder, vuxet barn, vänner eller grannar. Den enskilde kan inom ramen för hemvårdsbidraget ha maximalt två anhörigvårdare. Samma krav gäller för samtliga anhörigvårdare.

Att ge omvårdnad till en närstående ska alltid vara ett frivilligt åtagande och det är den anhörige själv som avgör hur stort ansvar hen vill ta för att vårda, bistå och stödja en närstående.

Handläggaren ska bedöma om tilltänkt anhörigvårdare är lämplig. Med lämplig person för uppgiften menas att vederbörande bedöms ha personliga förutsättningar, intresse och tid för att fullgöra uppdraget.

Inom lämplighetsprövning ska följande beaktas. Anhörigvårdaren kan inte godkännas om:

1. Personen inte fyllt 18 år,
2. till följd av sjukdom, funktionsnedsättning eller sociala skäl saknar förmåga att vara anhörigvårdare,
3. har biståndsinsatser för att tillgodose egna behov av omvårdnad och service,
4. anhörigvården inte är förenlig med andra åtaganden såsom exempelvis arbete, studier eller minderåriga barn, eller att
5. hen saknar rätt att vistas i Sverige.

Som stöd för handläggarens prövning ska tilltänkta anhörigvårdarens legitimation inhämtas. Vem/vilka som utför omvårdnaden ska dokumenteras i den enskildes personakt.

Beslut

Hemvårdsbidraget beviljas för högst ett år i taget och beslutet ska förses med återkallelseförbehåll för att möjliggöra omprövning.

Den enskilde ska anmäla ändrade förhållanden

Den sökande eller anhörigvårdaren är skyldiga att anmäla ändrade förhållanden som kan medföra omprövning av hemvårdsbidraget. Exempel på förändrade förhållanden är att den enskildes omvårdnadsbehov förändras, om den enskilde eller vårdare flyttar och/eller om den enskilde får andra insatser som tillgodoser omvårdnadsbehovet.

Till förändrade förhållande räknas också sådana omständigheter som har med anhörigvårdaren att göra, såsom sjukdom, frånvaro eller flytt. Även byte av anhörigvårdare är en grund för omprövning.

Omprövning

Hemvårdsbidraget kan omprövas och återkallas om förutsättningarna för rätten till bidraget förändras. Det kan också återkallas om beslutet beror på att den enskilde lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Kommande utbetalningar pausas under utredningstiden. Ny prövning

I samband med att beslutstiden löper ut ska handläggaren uppmärksamma den enskilde på att en eventuell ny ansökan behöver inkomma.

Vid ny prövning gäller samma handlägningsprocess som ovan.

Om ny prövning initierats av att den enskilde ansöker om högre vårdnivå, gäller den eventuellt nya bidragsnivån från månadsskiftet efter begärd prövning.

Avslut

Den sökande eller anhörigvårdaren är skyldiga att anmäla förhållanden som innebär att hemvårdsbidraget ska avslutas.

Vid flytt till särskilt boende alternativt om den enskilde får annan insats som ersätter hemvårdsbidrag upphör ersättningen dagen efter.

Vid flytt till annan kommun eller när den enskilde avlider upphör hemvårdsbidraget dagen efter.

Bidragsbeloppet

Beloppet för hemvårdsbidrag räknas om varje år per den 1 januari och anknyter till prisbasbeloppet som har fastställts för året.

Hemvårdsbidraget motsvarar per månad:

- Omvårdnadsnivå 1: 1/12 av 50 % av prisbasbeloppet, enligt 2025 års prisbasbelopp 2450 kr
- Omvårdnadsnivå 2: 1/12 av 100 % av prisbasbeloppet, enligt 2025 års prisbasbelopp 4900 kr.

Utbetalning

Allmänt

Bidraget utbetalas till den enskilde månadsvis. Hen ska ersätta den/de anhörigvårdare som utför omvårdnaden.

Ersättning erhålls från beslutsdatum.

Full återbetalning från den enskilde kan begäras om hemvårdsbidraget utbetalats på felaktiga grunder. Exempel kan vara att den sökande inte är folkbokförd och stadigvarande bosatt i Bengtsfors kommun, inte har ett omvårdnadsbehov som uppfyller lägsta nivån för hemvårdsbidrag, inte ersätter vårdare för utförandet av uppdraget eller om det inlämnats felaktiga uppgifter gällande anhörigvårdaren.

Skattemässiga förutsättningar

Hemvårdsbidraget ska betalas ut till den enskilde som har omvårdnadsbehovet, hemvårdsbidraget är skattefritt enligt 8 kap. §18 inkomstskattelagen och omfattar inga sociala förmåner.

Den ersättning som den enskilde betalar till den/de anhörigvårdare som utför omvårdnaden är skattefri då hen/de ingår i den enskildes hushåll.

Betalar den enskilde vårdtagaren däremot ut ersättning, för att utföra omvårdnaden, till en person/anhörigvårdare som inte ingår i den enskildes hushåll gäller vanliga skatteregler. Vilket innebär att inkomsten är skattepliktig för mottagaren.

Frånvaro

Den sökande eller anhörigvårdaren är skyldiga att anmäla frånvaro.

Den enskilde kan tillfälligtvis tillsammans med sin anhörigvårdare vistas på annan ort, inom Sverige, till exempel sommarvistelse, och samtidigt uppbära hemvårdsbidraget. Den tillfälliga vistelsen tillåts vara längst en månad per beslutsperiod, därefter upphör bidraget.

Vid inläggning på sjukhus eller vistelse på korttidsplats reduceras bidraget från första dagen oberoende av vistelsens längd. Hemkomstdagen ersätts.

Samma gäller vid vistelse utomlands.

Stöd till anhörigvårdare

Anhörigvårdare påtar sig genom hemvårdsbidrag ansvar för att ge sin närstående en god omvårdnad. Detta i stället för att personal skulle utföra motsvarande insats. Det är viktigt att den anhörige får stöd för att själv inte drabbas av ohälsa samt får information, rådgivning och stöd i samband med insatsen. Hen bör därför uppmanas ha kontakt med förvaltningens verksamhet för förebyggande insatser, anhörigstöd.

Övergångsbestämmelser

Beslut enligt det gamla regelverket gäller till dess det är dags för ny prövning